

MEDUSA *unguiculata* och ACTINIA
pusilla;

Uptäckte och beskrefne af

OLOF SWARTZ.

Mängden af de alster, som erkänna Oceanens rymder och des afgrund för sin stamort, upväcker billigt en Naturforskares förundran; och utaf dessa utgöra såkert *Blötmaskarne* icke det ringaste antalet.

BASTER, BOHADSH, LISTER, ELLIS, med flere hafva icke litet bemödat sig med dessa Djurens kännedom; de hafva beskrefvit och teknat mångfaldiga slag; men man förmodar med skäl at en myckenhet mera återstår för tilkommande åldrar at upptäcka.

Närvarande tvänne *Blötmaskar*, som jag har den äran at beskrefne infända, torde äfven bevisa detta. De hafva förekommit under mina Sjörefor til och uti Vest-Indien.

Den förste är en *Medusa*, som jag tror hitils varit okänd. Hon är icke större än en liten Mulkot, men som i anseende til sin nätta hopfattning och brokiga yta är ganska vacker.

Som Djurets kännemärken icke lätteligen på annat än det för Natural-Historien lämpeligaste språket kunna tolkas, får jag lemna dem sådana som de följande:

Corpus orbiculare, convexum, gelatinosum, diaphanum, cærulescens, maculatum.

Superficies superior supra plana, alba, gelatinosa, puncto centrali purpureo, lateribus convexa;

Radiis 1. *Striis* 16. longitudinalibus notata.

Margo

Margo crenatus; crenis 16; incurvatis æqualibus minutis, unguibus 16, parvis subincurvis interjectis, tentaculorum vices præbentibus.

Discus (superficies inferior) inferne concavus, medio convexiusculus, cui centro adnatum *Corpusculum* longitudine orbiculi apice subquadrilobatum, (1. brachia forte 4. connata.) longitudinaliter ex basi octo striatum, apice pervium, dilatans. (ubi os animalis.)

Circa basin corpusculi 4-lobati, macule 16 majores, fuscæ, vagæ; aliæ 32 minores magnitudine capitis aciculæ, extra alteras.

Latera orbiculi maculis atropurpureis aspersa, oculo armato vasa serpentina numerosissima mentientibus.

Totum corpus gelatina diaphana, ex albidocærulescenti tectum.

Hela kanten, äfven som den fyrdelte medlersta kroppen, hopdrager sig skoftals ymfom eller utvidgas, antingen båda tillika eller hvarje särskildt, så väl då Djuret rör sig, som då det retas.

Det bibehåller sig alltid så i vatnet, at den ihåliga delen vetter nedåt, och den platta öfrytan upåt, hvarigenom den fyrdelte kroppen fallan eller aldrig lynes.

Och som den på intet sätt kan föras til något af de slag, som finnas i Syft. Nat. uptagne, har jag kallat den:

MEDUSA unguiculata.

Orbicularis, supra plana, 16 radiata, margine crenato, unguibus 16 subincurvis.

Jag såg den i stor myckenhet simmande i Vest-Indiska Sjön nära Jamaica i Maji Månad 1786.

Jämte dennes beskrifning torde en annan kunna bifogas på et känt slag af samma slagte, nemligen *MEDUSA pelagica* LINN. S. N. 1098. n. 10. uppfikad i Atlanten, mellan 30 - 40 graders Polhögd.

Corpus hemisphaericum, concavum, gelatinosum, diaphanum, subteruleum.

Superficies superior rufo-maculata.

Margo crenato-incurvatus, sedecim emarginatus; *Laciniae* ovatae, *Tentaculis* octo filiformibus 3-pollicaribus interjectis, rubris.

Discus subtus convexiusculus 4-lobatus; quibus ex lobis *Corpus* in 4 brachia dividitur a se divergentia, lateribus dilatatis quasi alatis, medio basi os includentibus.

Lobi 4. (seu tubercula) ovati, peltacidi, corpusculis gyrosis azureis intestinulorum forma repleti.

Djurets rörelse sker medelst kantens ojämna hop- och sammandragande, äfven som då och då genom armarnes krökningar.

Det är stundom en half aln i vidden, men utdrages i vatnet til alnars längd, då något däruti håstas, och upplyser öfta hafsvatnet, ej olika en eldbrand, i synnerhet då det vidröres.

Då Djuret var nyfs uptaget och lefvande, luktade det fränt, eller ägde en lukt närmast liknande den af glödgadt Järn, som det smånigom förlorade med lifvet, hvarefter det (efter par dagar) förbyttes til et gelée och ruttnade.

Den

Den fednare *Blötmasken*, hvarå jag får lemna beskrifning och tekning, synes vara en *ACTINIA*, ehuru väl ej aldeles med characteren af detta slagte öfverensstämmande.

Den är icke större än en stor Ärt, och synes i vatnet som en liten hvit ljus stjerna, är icke heller olik en flytande Spindel.

Corpus ellipticum, apice contractius; dilatabile, laeve.

Rostrum radiatum: *Ore* dentibus octo incurvis, nigris; *Radii* (l. *Tentacula*) 2plicis ordinis: *interiores* juxta orificium denticulatum sedecim, 3plo breviores, longitudine 2 linearum; *exteriores* octo, 5-6-linearum, teretes, undulati, patuli, apice nigricantes.

Den torde få kallas:

ACTINIA pusilla.

Elliptica, laevis; radiis duplicis ordinis, exterioribus apice nigris.

Den enda med hvilken den i Syft. Nat. kunde jämföras, vore *A. ovina*, med hvilken den ej kan förenas.

Rörelsen var på denna nästan omärkelig, utom vid sjelfva mynningen, som något hopdrogs. Lukten var aldeles lika den, som *Spongia* äger.

Jag träffade den i Sept. 1783, uti Oceanen under 57 graders latitud.

Engelske Sjömän kalla alla dessa i allmänhet *Blubbers*, och somlige af dem, gifva dem namn af *Sea-Cunts*, som svarar emot Dan-

skarnes *Soekuse*; (Vulvæ marinæ) förmodeligen för deras hopdragande och utvidgande egenskap.

De tjena troligen större delen til föda för Hvalarna, och andra af samma familie.

På Tabellen VI, utvisar;

Fig. I. *MEDUSA ungviculata*.

- a. b. I naturlig storlek.
- c. Genom Microscop flera gånger större.
- d. Samma på fidan stäld at medlersta kroppen synes.
- e. Hela Djuret up och ned samt ut- och invändt, hvarigenom de vid centrum befintelige fläckar kunna synas.

Fig. II. *ACTINIA pusilla*.

- a. I naturlig storlek.
- b. Något större med de yttre radii borttagne.
- c. Hela Djuret genom Synglaset förstoradt.

Beskrif-

Beskrifning på et nytt Genus ibland Inse-
derna, hörande til Coleoptera efter Hr.
Archiat. och Ridd. v. LINNÉS System; ;

af

NILS SAM. SVEDERUS.

CERAPTERUS.

Charact. Genericus.

O. maxillis palpisque.

Palpi quatuor inæquales ultimo articulo lon-
giori, latiori, depresso, truncato. Tab. VI.

Fig. 4. c, d microscopio auct., e magis auct.

Maxilla (mandibula *Fabr.*) brevis, apice cor-
nea, arcuata, subulata. Fig. 4, a micr. auct.,
b magis auct.

Antennæ depressæ, subovatæ, pinnatæ Fig. 2,
3 micr. auct.: primo articulo concavo-cly-
peato, transverso Fig. 6. f micr. auct.

Oculi valde prominuli Fig. 1, 5. micr. auct.

Thorax planus immarginatus Fig. 1.

Elytra lateribus inflexo-convoluta Fig. 2, 5.

Obs. Genus esse medium inter *Silpham* & *Hispam*
Lin. videtur.

Charact. Specificus.

CERAPTERUS latipes piceus, antennis octo-
jugis: elytris macula flavescente: pedibus
latissimis, tarsis intra tibiae retractilibus.

Habitat in Honduras Americæ *).

Descr.

*) Denne besynerliga Insect förvaras uti Hr. Öfver-
sten DAVIES's sköna Natural-Samling på Blackheath
nära Staden Greenwich i England. Jag har ösk-
at tacka Hr. Öfversten gälf för den vackra Ritain-
gen derpå.